

Мотиваційні стратегії в професійній освіті: сучасні підходи

Яловий Володимир Володимирович¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.08.2025	Освіта	377.1:005.32:331.101.3

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17013671>

Анотація. У статті проаналізовано сучасні мотиваційні стратегії, що застосовуються у професійній освіті, з урахуванням викликів соціального середовища, змін у системі підготовки фахівців та трансформацій освітнього процесу в умовах цифровізації. Розглянуто мотивацію як багатовимірне психолого-педагогічне явище, що охоплює сукупність внутрішніх і зовнішніх чинників, які зумовлюють пізнавальну активність здобувачів освіти та визначають рівень їхньої академічної результативності. Визначено провідні підходи до формування мотивації, зокрема ті, що ґрунтуються на теорії самоефективності, внутрішніх мотивах та особистісно орієнтованій педагогіці. Охарактеризовано інноваційні технології, які забезпечують зростання внутрішньої мотивації, а саме: практикоорієнтоване навчання, гейміфікацію, цифрові освітні платформи, коучинг, менторство, а також методи персоналізованого викладання. Обґрунтовано необхідність інтеграції мотиваційного компонента в освітній процес як умови забезпечення його ефективності.

Доведено, що персоналізований підхід, гнучкі освітні траєкторії, підтримка емоційного благополуччя та розвиток саморегуляції є чинниками формування стійкої професійної мотивації. Систематизовано результати актуальних досліджень, у яких показано позитивний вплив мотиваційних стратегій на навчальні досягнення, розвиток критичного мислення та здатність до професійного самовизначення.

Сформовано висновки щодо необхідності поєднання зовнішніх і внутрішніх мотиваторів, оновлення змісту освіти, посилення ролі викладача як фасилітатора навчального процесу. Перспективи подальших досліджень полягають у теоретичному й емпіричному обґрунтуванні ефективності диференційованих стратегій мотиваційної підтримки в контексті професійної підготовки фахівців.

Ключові слова: мотивація, мотиваційні стратегії, професійна освіта, внутрішня мотивація, мотиваційна компетентність, інноваційні технології навчання, персоналізоване навчання, професійна підготовка, пізнавальна активність.

Motivational strategies in vocational education: modern approaches

Abstract. The article analyzes modern motivational strategies used in vocational education, taking into account the challenges of the social environment, changes in the system of training specialists and transformations of the educational process in the context of digitalization. Motivation is considered as a multidimensional psychological and pedagogical phenomenon that encompasses a set of internal and external factors that determine the cognitive activity of students and determine the level of their academic performance. Leading approaches to the formation of motivation are identified, in particular those based on the

¹ <https://orcid.org/0009-0006-4965-2650>

theory of self-efficacy, internal motives and personally oriented pedagogy. Innovative technologies that ensure the growth of internal motivation are characterized, namely: practice-oriented learning, gamification, digital educational platforms, coaching, mentoring, as well as methods of personalized teaching. The need to integrate the motivational component into the educational process as a condition for ensuring its effectiveness is substantiated.

It is proven that a personalized approach, flexible educational trajectories, support for emotional well-being and the development of self-regulation are factors in the formation of sustainable professional motivation. The results of current research are systematized, which show the positive impact of motivational strategies on academic achievement, the development of critical thinking and the ability to professional self-determination.

Conclusions are drawn regarding the need to combine external and internal motivators, update the content of education, and strengthen the role of the teacher as a facilitator of the educational process. Prospects for further research lie in the theoretical and empirical substantiation of the effectiveness of differentiated motivational support strategies in the context of professional training of specialists.

Keywords: motivation, motivational strategies, professional education, internal motivation, motivational competence, innovative learning technologies, personalized learning, professional training, cognitive activity.

Постановка проблеми дослідження. У сучасних умовах соціально-економічних трансформацій та воєнних викликів України особливого значення набуває підготовка конкурентоспроможних фахівців, здатних до професійного саморозвитку, адаптації та ефективної діяльності в мінливому середовищі. Якість професійної освіти значною мірою визначається рівнем мотивації здобувачів освіти, яка виступає не лише внутрішнім чинником навчальної активності, але й ключовим механізмом формування професійної компетентності. Водночас у практиці професійної освіти простежуються суперечності: між потребою суспільства у висококваліфікованих кадрах і недостатнім рівнем мотиваційної залученості студентів; між традиційними методами стимулювання навчальної діяльності та необхідністю впровадження інноваційних, особистісно орієнтованих стратегій; між швидкою зміною освітніх технологій та інерційністю педагогічних підходів.

Недостатньо розробленими залишаються моделі, що враховують сучасні соціокультурні виклики, цифровізацію освітнього процесу, індивідуальні траєкторії навчання та нові потреби ринку праці. Особливої уваги потребує аналіз взаємозв'язку між внутрішньою мотивацією здобувачів освіти, зовнішніми стимулами та стратегіями викладачів, спрямованими на формування стійкої навчальної і професійної мотивації.

Отже, актуальність проблеми полягає у необхідності теоретичного осмислення та практичного обґрунтування сучасних підходів до реалізації мотиваційних стратегій у професійній освіті, що дозволить підвищити якість підготовки майбутніх фахівців та забезпечити їхню успішну інтеграцію у професійне середовище.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях простежується посилення уваги до мотивації як визначального чинника, що впливає на рівень залученості здобувачів освіти та ефективність формування їхніх професійних компетентностей. Зокрема, українські вчені Т. Шевчук і Г. Кравчук підкреслювали, що індивідуалізація освітнього процесу з урахуванням потреб студентів, а також інтеграція традиційних і цифрових форм навчання сприяють підвищенню внутрішньої навчальної мотивації. Дослідники підкреслюють доцільність впровадження мотиваційних стратегій у зміст професійної підготовки з урахуванням викликів цифровізації та глобалізації [10].

Аналогічні висновки представлені у дослідженні О. Соломахи, А. Давидюка, які виявили, що поєднання методів розвитку внутрішньої мотивації (активні заняття, особистісно орієнтоване навчання, участь у науково-дослідній діяльності) із зовнішніми стимулами (стипендії, гранти, перспективи професійного зростання) забезпечує найбільшу ефективність щодо підвищення академічної успішності. Автори також акцентують на значущості підтримки з боку викладачів, умов для самостійної роботи, а також впровадження сучасних освітніх технологій [8].

У контексті професійно-технічної освіти в Україні враховуються специфічні чинники мотивації. І.В. Заєць розглядає мотивацію професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників як багаторівневу динамічну структуру, що базується на задоволенні базових потреб особистості, зокрема, у безпеці освітнього середовища, матеріальному забезпеченні, соціальному визнанні, стабільності професії, можливостях для самореалізації. Розроблена ним психолого-педагогічна програма розвитку мотивації виявилася ефективною. Так, у студентів експериментальної групи спостерігалось зростання усвідомленості професійного вибору, домінування пізнавальних мотивів, підвищення мотивації досягнення та самореалізації, формування професійних цінностей і відповідальності за результати навчання [1].

Дослідження А. Квятковської, К. Андросович і О. Ковальової, проведене в умовах воєнного стану, засвідчило зростання значущості внутрішньої мотивації, що ґрунтується на особистих цілях та прагненні до конструктивного внеску в майбутнє країни. У стресових умовах особливого значення набувають гнучкі освітні формати, зокрема дистанційне навчання, емоційно-психологічна підтримка з боку викладачів, а також забезпечення доступу до фахової допомоги [2].

Результати зарубіжних досліджень також підтверджують пріоритетність внутрішніх мотиваційних чинників. Так, у статті В. Чжана, виконаній у межах парадигми теорії самодетермінації, зазначено, що студенти професійних навчальних закладів з автономною мотивацією, зорієнтованою на внутрішньо значущі цілі, демонструють вищий рівень академічної успішності та психологічного благополуччя [12].

Проаналізувавши наукові праці вчених, на сьогодні не достатньо досліджено сучасні мотиваційні стратегії у професійній освіті, що обумовило актуальність дослідження.

Мета статті – аналіз сучасних мотиваційних стратегій у професійній освіті та визначення ефективних підходів до підвищення мотивації студентів.

Виклад основного матеріалу. Мотивація навчальної діяльності є багатовимірним психолого-педагогічним явищем, що визначає активність і результативність освітнього процесу. Вона охоплює поєднання внутрішніх і зовнішніх чинників, які стимулюють особистість до здобуття знань, професійного саморозвитку та самореалізації. У сучасних наукових концепціях наголошується на пріоритетному значенні внутрішніх мотивів, зокрема пізнавального інтересу, прагнення до успіху та потреби у самореалізації, тоді як зовнішні стимули, зокрема оцінки, винагороди чи інші форми заохочення, розглядаються лише як додаткові регулятори навчальної поведінки [4, с. 34].

Важливим підґрунтям сучасних досліджень є теорія самоефективності А. Бандури, яка акцентує увагу на ролі впевненості індивіда у власних можливостях досягти успіху. Віра у здатність успішно виконувати поставлені завдання стає основою для зростання наполегливості, цілеспрямованості та здатності долати труднощі. Таким чином, формування у студентів переконаності у власній компетентності не лише підтримує їхню навчальну активність, а й створює психологічні передумови для подальшого професійного саморозвитку та інтеграції у сферу праці [4, с. 37].

З огляду на це сучасна професійна освіта дедалі більше орієнтується не лише на засвоєння системи знань чи набуття практичних умінь, а й на цілісний розвиток особистості майбутнього фахівця. Центральними орієнтирами освітнього процесу стають формування здатності до самовизначення, розвиток навичок саморегуляції та забезпечення неперервного професійного зростання. Саме тому мотиваційні стратегії мають інтегруватися в усі етапи освітнього процесу, створюючи умови для становлення конкурентоспроможного, професійно мобільного випускника, готового ефективно діяти в умовах сучасного соціально-економічного середовища [4, с. 38].

Аналіз сучасних досліджень свідчить, що ефективно підвищення навчальної мотивації здобувачів професійної освіти пов'язане із запровадженням інноваційних педагогічних стратегій, які активізують як пізнавальну активність студентів, так і їхнє внутрішнє прагнення до професійного зростання. Зокрема, М. Є. Морозова у своїй роботі обґрунтовує доцільність орієнтації освітнього процесу на практичну значущість навчального змісту. Вона зазначає, що формування професійної мотивації значною мірою зумовлене усвідомленням студентами безпосереднього зв'язку між навчальними завданнями та майбутньою професійною діяльністю. Вчена підкреслює, що інтерес до фаху та розуміння його суспільної цінності виступають базовими умовами для розвитку стійкої мотивації до навчання [5, с. 399].

У межах цього підходу обґрунтовано доцільність широкого впровадження практикоорієнтованих програм, елементів дуальної освіти, стажувань і проектного навчання, що дозволяють не лише активізувати мотиваційні установки студентів, а й сформувати в них відчуття прикладної користі здобутих знань. М. Морозова також акцентує увагу на важливості формування реалістичних очікувань студентів від освітнього процесу, які мають відповідати реальним умовам майбутньої професійної діяльності, що, у свою чергу, дає змогу уникнути демотивації та зниження інтересу до навчання [5, с. 340].

Інший важливий аспект аналізу мотиваційних стратегій розкриває М.-В. Я. Полець, який зосереджується на персоналізації навчального процесу в закладах фахової передвищої освіти. Вчений доводить, що врахування індивідуальних інтересів, особистісних потреб і рівня підготовки студентів сприяє підвищенню їхньої залученості в освітню діяльність. Зокрема, персоніфіковані навчальні завдання, адаптовані до цілей конкретного здобувача освіти, забезпечують внутрішню зацікавленість і посилюють пізнавальну мотивацію. Він також наголошує на важливості впровадження індивідуальних освітніх траєкторій, менторства та коучингу як засобів підтримки професійної самоідентифікації студентів [6].

Особливу увагу в контексті розвитку мотивації в умовах соціальних і психологічних викликів приділяють С. С. Рябоконт, І. І. Ганьбергер та М. М. Михалків. На основі дослідження освітнього середовища медичних і фармацевтичних ЗВО в Україні вони констатують, що ефективні мотиваційні технології повинні поєднувати індивідуалізацію навчання з підтримкою емоційної стійкості. Дослідники підкреслюють важливість формування навичок саморегуляції, планування діяльності, подолання стресу та розвитку саме ефективності як ключових чинників, що забезпечують збереження навчальної мотивації навіть в умовах дестабілізованого середовища [7].

На думку зазначених вчених, вагоме значення має й соціальна підтримка студентів з боку педагогів, тобто вчасний зворотний зв'язок, позитивна оцінка зусиль, заохочення навіть малих досягнень. Таке середовище формує атмосферу психологічної безпеки, що стимулює пізнавальну активність і формує позитивну мотивацію до навчання в умовах невизначеності.

Однією з провідних тенденцій у сучасному освітньому просторі є переорієнтація з пасивних форм навчання на інтерактивні методи, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти. С. С. Рябокони, І. І. Ганьбергер та М. М. Михалків у межах дослідження підвищення академічної успішності студентів медичних закладів освіти обґрунтували ефективність застосування інтерактивних технологій, зокрема дискусій, мозкових штурмів, кейс-стаді, рольових ігор та командних проєктів. Дослідники зазначають, що використання таких методів у навчальному процесі не лише стимулює пізнавальну активність, а й істотно підвищує рівень засвоєння складного теоретичного матеріалу, активізуючи внутрішню мотивацію студентів [7]. У результаті педагогічного експерименту з майбутніми медиками було зафіксовано покращення навчальних досягнень за умов поєднання традиційних форм навчання із симуляційними заняттями та інтерактивними модулями, що підтверджує практичну результативність цього підходу.

Проблему командної взаємодії в освітньому середовищі аналізує Л. М. Кравчук, яка акцентує на важливості співробітництва між студентами як чинника формування позитивного мотиваційного клімату в закладі освіти. Вчена вказує, що висока якість взаємодії в групах сприяє розвитку соціальних навичок, почуття відповідальності, духу змагання та взаємопідтримки. Ефективна робота мультидисциплінарної команди викладачів і студентів, на її думку, є показником професійної зрілості освітнього колективу та основою для підтримки мотивації в умовах сучасних викликів [3, с. 538].

Окремий сегмент серед інноваційних мотиваційних стратегій посідає гейміфікація, яка активно впроваджується в освітні практики останнього десятиліття. У систематичному огляді, проведеному Е. Ратінью та К. Мартінсом, доведено, що ігрові елементи, зокрема система балів, рейтинги, бейджі, освітні квести, здатні підвищувати інтерес і залученість здобувачів освіти як у загальноосвітніх, так і у професійно спрямованих дисциплінах [11]. Дослідники відзначають, що ігрові механіки викликають у студентів додаткове відчуття досягнення та змагальності, що позитивно впливає на динаміку навчальної активності. Водночас вчені наголошують на обмеженості ефекту гейміфікації в часі: зниження ефекту новизни та перевага зовнішньої мотивації можуть призводити до втрати внутрішньої ціннісної установки на навчання. У зв'язку з цим, дослідники рекомендують поєднувати гейміфіковані елементи з іншими стратегічними підходами та враховувати індивідуальні особливості студентської аудиторії, зокрема ігровий досвід, рівень залученості та схильність до змагання [11].

Питання застосування цифрових технологій як чинника формування мотивації до навчання розглядається в роботі С. С. Рябокони, який наголошує, що цифровізація відкриває нові можливості для організації гнучкого, доступного та індивідуалізованого освітнього середовища, яке відповідає запитам сучасного покоління студентів [7]. Застосування мультимедійних матеріалів, віртуальних симуляцій, онлайн-курсів та цифрових платформ дозволяє урізноманітнити навчальний контент, забезпечити його інтерактивність і підвищити адаптивність освітнього процесу до потреб студентів. С. С. Рябокони, І. І. Ганьбергер та М. М. Михалків наводять приклад використання віртуальних симуляцій у підготовці майбутніх медиків, що дало змогу істотно покращити засвоєння складних клінічних понять, сформувати навички критичного мислення та підвищити професійну впевненість. Автори також підкреслюють, що ефективність цифрових інструментів значною мірою залежить від педагогічного дизайну, рівня цифрової компетентності викладачів і здатності застосовувати технології творчо, інтегруючи їх у загальну стратегію мотиваційної підтримки [7].

Успішна реалізація мотиваційних стратегій в освітньому процесі безпосередньо залежить від рівня професійної підготовленості педагогів, зокрема їхньої здатності впливати на мотиваційну сферу здобувачів освіти. В останні роки в українському

педагогічному дискурсі посилено акцентується увага на формуванні у викладачів так званої мотиваційної компетентності, що розглядається як інтегральна здатність усвідомлювати, діагностувати та цілеспрямовано моделювати мотиваційне поле навчальної групи. Як зазначає О. О. Цогла, сучасний викладач має володіти актуальними теоріями мотивації, розуміти типологію навчальних мотивів, здійснювати якісну діагностику мотиваційного стану як окремих здобувачів освіти, так і академічної групи загалом, а також обґрунтовано добирати педагогічні стимули відповідно до рівня їхньої актуальної й потенційної мотивації [9, с. 260].

У практичному вимірі це означає переорієнтацію педагогічної ролі, від доміантної авторитарної позиції до позиції фасилітатора, наставника, координатора навчального досвіду. Сучасний викладач, який володіє мотиваційною компетентністю, не лише інформує, а й створює ситуації навчального успіху, забезпечує позитивне підкріплення, підтримує ініціативу, надає емоційне підкріплення у разі помилок або тимчасових труднощів. Отже, вагоме значення відіграє системна рефлексія викладача щодо власної практики: необхідно аналізувати ефективність застосованих прийомів, уважно вивчати динаміку інтересу й емоційного залучення студентів, шукати зворотний зв'язок із метою наступного удосконалення структури й методів навчального процесу.

Розуміння мотивації як міждисциплінарного й багаторівневого феномена поглиблюється у працях О. Лавринюк та В. Кириченка, які наголошують, що жодна мотиваційна стратегія не може бути ефективною поза контекстом цілісної освітньої екосистеми. Вони стверджують, що на мотивацію здобувачів освіти впливає комплекс взаємодіючих чинників, а саме: особистісних (ціннісні орієнтації, рівень самооцінки, внутрішня цілеспрямованість), дидактичних (якість навчального матеріалу, логіка його подання, технології викладання), соціально-психологічних (атмосфера в групі, підтримка з боку батьків і однолітків) [4]. У цьому контексті мотивація постає не як стабільна характеристика, а як динамічний конструкт, який може як активізуватись, так і пригнічуватись залежно від умов.

Вчені також підкреслюють, що сильна мотивація здатна компенсувати навіть недостатній рівень підготовленості студента, оскільки прагнення досягти результату є рушієм інтенсивної когнітивної діяльності. Водночас вони застерігають, що непродумане використання зовнішніх стимулів, таких як надмірне акцентування на оцінках або покараннях, здатне нівелювати внутрішню мотивацію, перевівши навчання у площину механічного виконання. Саме тому сучасна педагогіка вимагає дотримання балансу між зовнішніми та внутрішніми мотиваторами, чутливого ставлення до індивідуального зворотного зв'язку й постійної адаптації мотиваційних стратегій відповідно до змін у студентській аудиторії [4].

Узагальнення результатів зазначених досліджень дозволяє розглядати мотиваційні технології не лише як інструмент інтенсифікації навчання, а й як механізм розвитку компетентнісного потенціалу особистості. При цьому досягнення позитивного впливу потребує дотримання системного підходу, що включає адаптацію навчальних програм, оновлення змісту освітніх дисциплін, підвищення кваліфікації викладацького складу, удосконалення матеріально-технічної бази (зокрема, впровадження симуляційного та мультимедійного забезпечення), а також розгортання процедур постійного моніторингу ефективності мотиваційного впливу.

На нормативному рівні означені імперативи вже знаходять відображення в стратегічних документах освітньої політики. Так, у Концепції розвитку професійно-технічної освіти на 2019–2027 роки визначено необхідність створення освітніх умов, що сприятимуть особистісному зростанню та розвитку мотивації до опанування професії. У свою чергу, Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки акцентує увагу на формуванні готовності до навчання впродовж життя та забезпеченні

відповідності освітніх практик потребам молоді. Таким чином, проблема формування та підтримки освітньої мотивації переходить із площини індивідуальних педагогічних ініціатив у сферу нормативно забезпечених системних рішень, що засвідчує її інтеграцію до актуального порядку денного державної освітньої політики.

Висновки. Узагальнення сучасних наукових підходів до реалізації мотиваційних стратегій у професійній освіті засвідчує, що мотивація здобувачів освіти є ключовим чинником як академічної успішності, так і професійного становлення майбутніх фахівців. Домінуючою тенденцією постає зміщення акценту з зовнішнього стимулювання на розвиток внутрішньої мотивації та індивідуального освітнього вибору. Інтеграція інноваційних освітніх технологій, зокрема симуляційного навчання, гейміфікації, цифрових платформ значною мірою посилює мотиваційний потенціал освітнього середовища, тоді як персоналізація навчання, емоційна підтримка та наставництво сприяють формуванню стійкого інтересу до професії. Важлива роль у цьому процесі належить викладачеві як активному модератору мотиваційного клімату, здатному адаптувати методики до потреб конкретної аудиторії. Ефективність таких стратегій можлива лише за умови системного підходу, що охоплює оновлення змісту освіти, трансформацію педагогічних ролей і створення умов для постійного зворотного зв'язку. В українських реаліях мотиваційні стратегії набувають особливої ваги в контексті формування людського капіталу в умовах відбудови держави, тому їх подальший розвиток і дослідження мають не лише педагогічне, а й стратегічне значення для соціально-економічного прогресу.

Перспективи подальших досліджень полягають у теоретичному й емпіричному обґрунтуванні ефективності диференційованих мотиваційних стратегій з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти, специфіки професійної підготовки та викликів цифрового трансформування освітнього середовища.

Література

1. Заєць І. В. *Психологічні особливості мотивації професійного становлення майбутніх кваліфікованих робітників: дис. ... канд. психол. наук.* Київ: Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих ім. І. Зязюна НАПН України, 2021. 228 с.
2. Квятковська А. О., Андросович К. А., Ковальова О. В. Особливості навчальної мотивації студентів передвищих фахових та вищих навчальних закладів в умовах сучасних військових конфліктів. *Інноваційна педагогіка.* 2022. № 1(49). С. 177–181
3. Кравчук Л. Мотивація здобувачів освіти у сучасному освітньому просторі – високий рівень роботи мультидисциплінарної команди у професійній діяльності. *Перспективи та інновації науки.* 2025. № 7(53). С. 531–538.
4. Лавринюк О., Кириченко В. Мотивація до навчальної діяльності: аналіз сучасних теорій. *Журнал соціальної та політичної психології.* 2023. № 1. С. 34–39.
5. Морозова М. Е. Розвиток навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. *Наукові інновації та передові технології. Серія: Державне управління, Право, Економіка, Психологія, Педагогіка.* 2022. № 10(12). С. 395–406
6. Полець М.-В. Я. . Підвищення рівня мотивації майбутніх ІТ-фахівців в закладах фахової передвищої освіти *Академічні візії,* 2024. Вип. 32.С. 1-8.
7. Рябоконт С. С., Ганьбергер І. І., & Михалків М. М. Впровадження мотиваційних технологій для підвищення академічної успішності здобувачів вищої медичної (фармацевтичної) освіти в освітньому середовищі України. *Педагогічна Академія: наукові записки,* 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14609978>
8. Соломаха О. В., Давидюк А. Р., Шерстюк Н. В. Аналіз ефективності мотиваційних стратегій для підвищення академічної успішності здобувачів вищої освіти в Україні. *Педагогічна академія: наукові записки.* 2024. № 10. С. 100–109.

9. Цогла О. О. Актуальність формування мотиваційної компетентності педагога. *Вісник післядипломної освіти. Серія : Педагогічні науки*. 2020. Вип. 11(40). С. 245–262

10. Шевчук Т., & Кравчук Г. Мотивація – ключовий аспект успішної професійної підготовки управлінців. *Науково-теоретичний альманах Грани*, 2025. Вип. 28(2). С. 145–151.

11. Ratinho E., Martins C. The role of gamified learning strategies in student's motivation in high school and higher education: A systematic review // *Heliyon*. 2023. Vol. 9, No. 8. DOI: 10.1016/j.heliyon.2023.e19033

12. Zhang W., Balloo K., Hosein A., Medland E. The dual role of motivation on goals and well-being in higher vocational education students: a self-determination theory perspective. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12. Article № 320. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-02387-4>

References

1. Zaiets I. V. (2021) *Psykhologichni osoblyvosti motyvatsii profesiinoho stanovlennia maibutnikh kvalifikovanykh robotnykiv* [Psychological features of motivation for professional development of future skilled workers: dissertation ... candidate of psychological sciences]: dys. ... kand. psyhol. nauk. Kyiv: In-t pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh im. I. Ziaziuna NAPN Ukrainy.

2. Kviatkovska A. O., Androsovykh K. A., Kovalova O. V. (2022) *Osoblyvosti navchalnoi motyvatsii studentiv peredvyshchykh fakhovykh ta vyshchykh navchalnykh zakladiv v umovakh suchasnykh viiskovykh konfliktiv* [Features of educational motivation of students of pre-university professional and higher educational institutions in conditions of modern military conflicts]. *Innovatsiina pedahohika*, 1(49), 177–181

3. Kravchuk L. (2025) *Motyvatsiia здобувачив освіти у сучасному освітньому просторі – високі рівні роботи мультиспеціалізованої команди у професійній діяльності* [Motivation of education seekers in the modern educational space - a high level of work of a multidisciplinary team in professional activity]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*, 7(53), 531–538.

4. Lavryniuk O., Kyrychenko V. (2023) *Motyvatsiia do navchalnoi diialnosti: analiz suchasnykh teorii* [Motivation for educational activity: analysis of modern theories]. *Zhurnal sotsialnoi ta politychnoi psykhologii*, 1, 34–39.

5. Morozova M. E. (2022) *Rozvytok navchalnoi motyvatsii здобувачив вищої освіти* [Development of educational motivation of higher education applicants]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii. Seriia: Derzhavne upravlinnia, Pravo, Ekonomika, Psykhologhiia, Pedahohika*. 2022. № 10(12). S. 395–406

6. Polets M.-V. Ya. (2024) *Pidvyshchennia rivnia motyvatsii maibutnikh IT-fakhivtsiv v zakladakh fakhovoi peredvyshchoi osvity* [Increasing the level of motivation of future IT specialists in institutions of professional pre-higher education] *Akademichni vizii*, 32, 1-8.

7. Riabokon S. S., Hanberher I. I., & Mykhalkiv M. M. (2025) *Vprovadzhennia motyvatsiinykh tekhnologii dlia pidvyshchennia akademichnoi uspishnosti здобувачив вищої медичної (фармацевтичної) освіти в освітньому середовищі України* [Implementation of motivational technologies to increase academic success of applicants for higher medical (pharmaceutical) education in the educational environment of Ukraine]. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*, 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14609978>

8. Solomakha O. V., Davydiuk A. R., Sherstiuk N. V. (2024) *Analiz efektyvnosti motyvatsiinykh stratehii dlia pidvyshchennia akademichnoi uspishnosti здобувачив вищої освіти в Україні* [Analysis of the effectiveness of motivational strategies to increase academic success of applicants for higher education in Ukraine]. *Pedahohichna akademiia: naukovi zapysky*, 10, 100–109.

9. Tsohla O. O. (2020) Aktualnist formuvannia motyvatsiinoi kompetentnosti pedahoha [The relevance of the formation of motivational competence of a teacher. Bulletin of postgraduate education]. *Visnyk pislidyplomnoi osvity. Seriia : Pedahohichni nauky*, 11(40), 245–262

10. Shevchuk T., & Kravchuk H. (2025) Motyvatsiia – kliuchovyi aspekt uspishnoi profesiinoi pidhotovky upravlintsiv [Motivation – a key aspect of successful professional training of managers]. *Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani*, 28(2), 145–151.

11. Ratinho E., Martins C. The role of gamified learning strategies in student's motivation in high school and higher education: A systematic review // *Heliyon*. 2023. Vol. 9, No. 8. DOI: 10.1016/j.heliyon.2023.e19033

12. Zhang W., Balloo K., Hosein A., Medland E. The dual role of motivation on goals and well-being in higher vocational education students: a self-determination theory perspective. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12. Article № 320. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-02387-4>